

вичерпним і має корегуватися у залежності від обставин конкретного кримінального правопорушення.

Література:

1. Розслідування колабораційної діяльності : практ. посібник / С. О. Письменський, С. В. Головкін, А. В. Коваленко, В. В. Коваленко. Київ : ВД Дакор, 2023. 260 с.

2. Вирок Хортицького районного суду м. Запоріжжя від 23 жовтня 2023 року у справі № 337/4238/22/ Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/114338964>

3. Вирок Личаківський районного суду м. Львова від 29 серпня 2023 року у справі № 463/1668/23/ Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/113114786>

4. Актуальні проблеми при розслідуванні кримінальних проступків, пов'язаних з колабораційною діяльністю : методичні рекомендації / розроб.: Г. Тетерятник, Г. Мудрецька, Г. Резніченко. Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. 40 с.

5. Вирок Київського районного суду м. Полтави від 14 лютого 2024 року у справі № 552/6211/22/ Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116972341>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-374-6-37>

ВИКОРИСТАННЯ БЕЗПЛОТНИХ ЛІТАЛЬНИХ АПАРАТІВ (БПЛА) ПІД ЧАС ОГЛЯДУ МІСЦЯ ПОДІЇ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ МАРОДЕРСТВА

Мурзо Є. О.

*ад'юнкт кафедри кримінального процесу
Національної академії внутрішніх справ
м. Київ, Україна*

Безпілотні літальні апарати (далі – БПЛА) стають більш значущим інструментом для правоохоронних органів в Україні. У зв'язку з підвищенням кількості випадків мародерства на полі бою, що стають відомі з відкритих джерел інформації, відсутністю реєстрації в Єдиному реєстрі досудових розслідувань даних про вказані кримінальні правопорушення, складністю їх фіксації на окупованих територіях,

доцільно використовувати безпілотник при огляді місця події у кримінальному провадженні.

Д. М. Тичина, А. О. Антошук, Р. В. Перцев під терміном «безпілотник», «БПЛА», «UAV» згадують повітряне судно, яким через канали зв'язку керує один або декілька пілотів [1, с. 292].

Згідно п. 23 ч. 1 ст. 1 Повітряного Кодексу України, безпілотне повітряне судно – будь-яке повітряне судно, що експлуатується або розроблене для експлуатації автономно чи яке ліотується дистанційно без пілота на борту [2].

Відповідно до ст. 432 Кримінального кодексу (далі – КК) України мародерство – викрадення на полі бою речей, що знаходяться при вбитих чи поранених [3]. За 2022 рік згідно єдиного звіту про кримінальні правопорушення Офісу Генерального прокурора зареєстровано всього один злочин за ст. 432 КК України, за 2023 – нуль [4]. Водночас, на початку 2023 року Міністр внутрішніх справ України в ефірі єдиного телемарафону наголосив, що на час дії воєнного стану всі майнові злочини розглядаються як мародерство і покарання за них збільшено [5], що свідчить про необхідність правильного застосування вказаного положення та потребу відмежування злочину «мародерство» за українським законодавством від крадіжки майна у цивільного населення [6, с. 41].

БПЛА можуть використовуватися правоохоронними органами в різноманітних випадках [7, с. 212]. В. В. Баранчук зазначає, що Національна поліція використовує безпілотну техніку під час проведення огляду місця події та з метою обстеження територій, проте безпілотники можуть також допомогти слідчому під час проведення слідчого експерименту, його окремих видів [8, с. 228]. Т. В. Шевченко, І. В. Власенко, М. О. Котелюх підкреслюють переваги використання БПЛА, що полягають у отриманні об'єктивної інформації та у їх здатності здійснювати нагляд, розвідку та моніторинг з повітря, швидкому реагуванні на виникнення подій, збільшенні області охоплення при веденні пошуково-рятувальних операцій, контролі дорожнього руху та багато іншого [9, с. 464].

Основними тактико-технічними характеристиками БПЛА є можливість здійснювати відео– та фотофіксацію місця події, можливість визначати координати об'єктів, наявність магнітного компаса, тривалість роботи в повітрі із заміною батареїки від 20 хвилин.

Завданнями БПЛА для фіксації та огляду місця події при розслідуванні мародерства є розвідка місцевості з метою виявлення вибухових, або інших предметів, що можуть становити загрозу для представників правоохоронних органів; відео– та фотофіксація місця події у складнодоступних місцях, загальної обстановки, положення та

розташування тіл; визначення місць та їх координат на полі бою де відбулось викрадення майна.

Під час огляду місця події виявлені криміналістичні сліди вчинення злочину важливі для розслідування випадку мародерства. Від якості зафіксованих об'єктів залежить повнота отримання інформації для розслідування, оскільки у подальшому вони стають об'єктами експертних досліджень.

Доречно зазначити, що відеозапис з БПЛА, якщо є необхідність у його використанні для огляду місця події, долучається до протоколу [10, с. 557].

Отже, актуальність використання сучасних технологій у техніко-криміналістичному забезпеченні розслідування мародерства набуває особливого значення. Проведення якісного огляду місця події за допомогою безпілотних літальних апаратів (дронів) є корисним при розслідуванні мародерства.

Переваги полягають у: 1) швидкості та ефективності, адже БПЛА під час огляду місця події можуть за невеликий проміжок часу виявити та зафіксувати об'єкти на великих територіях в складних умовах; 2) доступі до важкодоступних місць, через те, що дрони можуть легко долати перешкоди та використовуватися у розслідуванні в таких умовах; 3) зменшенні ризику для слідчо-оперативної групи, оскільки правоохоронці можуть виконувати завдання без прямого контакту з потенційно небезпечними об'єктами або областями; 4) використанні БПЛА у реальному часі з передаванням інформації на сервер.

Література:

1. Тичина Д. М., Антошук А. О., Перцев Р. В. Криміналістичне забезпечення використання безпілотного літального апарату (дрону) у досудовому розслідуванні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. Право.* 2023. № 2 (78). С. 291-297. DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2023.78.2.46>.

2. Повітряний кодекс України : Закон України від 19.05.2011 № 3393-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3393-17#Text> (дата звернення 17.02.2024).

3. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення 17.02.2024).

4. Про зареєстровані кримінальні правопорушення та результати їх досудового розслідування. *Офіс Генерального прокурора* : веб-сайт. URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/pro-zareyestrovani-kriminalni-pravoporushennya-ta-rezultati-yih-dosudovogo-rozsliduvannya-2> (дата звернення 17.02.2024).

5. Правоохоронці розпочали вже 80 500 проваджень за фактами майнових злочинів. *Портал МВС* : веб-сайт. URL: <https://mvs.gov.ua/uk/news/pravoohoronci-rozpocali-vze-80-500-provazden-za-faktami-mainovix-zlociniv-igor-klimenko> (дата звернення 17.02.2024).

6. Kopotun I., Murzo Ye. Criteria for distinguishing looting from other crimes: A comparative analysis. *Law Journal of the National Academy of Internal Affairs*. 2023. Vol. 13, № 2. P. 41-49. DOI <https://doi.org/10.56215/naia-chasopis/2.2023.41>.

7. Мукоїда Р., Аносенков А. Використання безпілотних літальних апаратів під час виконання завдань підрозділами МВС. *Стан та перспективи розвитку адміністративного права України: матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет конференції, 20 жовт. 2023 р. Одеса : ОДУВС, 2023. С. 211-214.*

8. Баранчук В. В. Перспективні напрями застосування БПЛА при розслідуванні кримінальних правопорушень. *Scientific Collection «InterConf»*. 2023. № 180. С. 227–230. URL: <https://archive.interconf.center/index.php/conference-proceeding/article/view/4819>.

9. Шевченко Т. В. Аналіз використання безпілотних літальних апаратів у службово-бойовій діяльності Національної поліції України. *Юридичний бюлетень*. 2023. Вип. 29. С. 459-465. DOI: <https://doi.org/10.32850/LB2414-4207.2023.29.56>.

10. Мурзо Є. О. Проведення огляду місця події під час розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із мародерством. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 11. С. 555-558. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-11/136>.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-374-6-38>

ДОСВІД ТУРЕЧЧИНИ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ РОЗУМНИХ СТРОКІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Околотенко Д. С.

здобувач наукового ступеню

доктора філософії кафедри кримінального процесу

Національної академії внутрішніх справ

м. Київ, Україна

Україна хоча і не єдина країна, яка як на законодавчому рівні, так і практично стикається із проблемою незавершення проваджень у розумні строки, однак, як ілюструє аналіз статистичних даних Європейського